

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

Creative Leadership of School Administrators Affecting Teacher Performance in Schools

Under the Nakhon Phanom Secondary Educational Service Area Office

จิราพร จันทร์คุ้ม¹ ดร.สุมัทนา หาญสุริย์² ดร.รัชฎาพร งอยภูธร³

Chiraphon Chankhum¹ Dr.Sumathana Hansuri² Dr.Ratchadaporn Ngoi Phuthon³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ศึกษาความสัมพันธ์ ศึกษาอำนาจพยากรณ์ และศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปีการศึกษา 2566 จำนวน 315 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 111 คน และครูผู้สอนจำนวน 204 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.521 - 0.857 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.895 และแบบสอบถามระดับการปฏิบัติงานของครู มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.453 - 0.779 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.824 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t - test) ทดสอบเอฟ (F - test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานของครู

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Lecturer Master of Education Program and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลต่างอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกลนคร เขต 1

³Senior Professional Level Teachers Anubantaongoi School under the office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: จิราพร จันทร์คุ้ม, Prawprew1224@gmail.com

รับเมื่อ 3 มีนาคม 2567 แก้ไข 29 เมษายน 2567 ตอรับ 1 พฤษภาคม 2567

4. การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่จำแนกตามขนาดโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.594$)

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของครูได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการแก้ไขปัญหา

7. การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้มี 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ ได้แก่ มองภาพความสำเร็จในอนาคต ตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน และสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ การคิดใหม่ หาวิธีการใหม่ ปรับเปลี่ยนความคิดและวิธีการ วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหา 3) ด้านการแก้ไขปัญหา ได้แก่ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลาย

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, compare, identify the relationship, determine the discriminative power and establish guidelines for developing creative leadership of school administrators affecting teacher performance under Nakhon Phanom Secondary Educational Service Area Office. The sample, obtained through multi – stage random sampling, consisted of 315 participants, including 111 school administrators and 204 teachers under Nakhon Phanom Secondary Educational Service Area Office in the academic year 2023. The sample size was determined by Krejcie and Morgan's table. The data was collected using sets of 5–point rating scale questionnaires: a set on a level of school administrators' creative leadership with the discriminative power ranging from 0.521 to 0.857, and the reliability of 0.895, and a set of questionnaires on a level of teacher performance with the discriminative power ranging from 0.453 to 0.779, and the reliability of 0.824. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test, F – test One – Way ANOVA, Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were as follows:

1. The creative leadership of school administrators, as perceived by participants, was overall at a high level.
2. The teacher performance, as perceived by participants, was overall at a high level.
3. The overall creative leadership of school administrators, as perceived by participants with different positions and school sizes, showed differences at the .01 level of significance, whereas in terms of work experience, overall, there was no difference.
4. There were significant differences in overall teacher performance, as perceived by participants' positions and work experience, with the .01 level of significance, whereas when considering school sizes, there were no significant differences observed overall.
5. The overall creative leadership of school administrators was correlated positively with teacher performance at a moderate level ($r_{xy} = .594$).

6. School administrators' creative leadership comprised three aspects, namely visions, creativity, and problem – solving, which could predict teacher performance at the .01 level of significance with 40.10 percent and a standard error of estimate of +.229091.

7. The research has proposed guidelines for developing school administrators' creative leadership, focusing on three aspects: 1) Vision: Envisioning future success, setting clear goals, and supporting active participation; 2) Creativity: Embracing new thinking, innovative approaches, adaptability in thinking and approaches, and analysis and synthesis of problems; and 3) Problem-solving: Participating in solving problems, planning clear problem-solving steps, and establishing guidelines for solving problems.

Keywords: Creative Leadership, Teacher Performance

บทคัดย่อ

จากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูงมากทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม โลกมีความเจริญก้าวหน้าด้านความรู้ วิทยาศาสตร์ และข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี รวมถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพประชากรไปสู่ความสำเร็จและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้เพื่อสอดรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2560, คำนำ) ความท้าทายใหม่ที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของบริษัทในการจัดการศึกษาในยุคที่มีเทคโนโลยี เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและแตกต่างไปอย่างมากจากอดีตเพียงไม่กี่ปีที่ผ่านมาของโลก ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารองค์การทุกรูปแบบ โดยเฉพาะสถานศึกษาที่ต้องรับมือกับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องเข้าใจความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และมีวิสัยทัศน์ทางด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้กับการบริหารจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2560, หน้า ก)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะของผู้นำที่มีความรู้ มีเขวามันปัญญาสูง มีบุคลิกภาพและมีพฤติกรรมทางสังคม มีความสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นร่วมงาน มีความคิดสร้างสรรค์ใช้ความคิดใหม่ในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์ที่จะส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลซึ่งผู้นำจะต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้วย จินดารัตน์ โพธิ์นอก (2561, หน้า 23) สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 25) กล่าวว่าภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพลของผู้นำและผู้ตาม โดยการโน้มน้าวใจ การสร้างค่านิยมและความเชื่อให้คล้อยตามและปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นภายในองค์กร เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร

การปฏิบัติงานของครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ระบุว่าองค์ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู ประกอบด้วย มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณ ความเป็นครู ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และผู้สร้างนวัตกรรม และพัฒนาตนเองให้มี ความรอบรู้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บูรณาการความรู้และศาสตร์ การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา และมีความเป็นนวัตกร ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามศักยภาพสามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและ 3) ความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมและส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (ครุสภา, 2562, หน้า 18 – 20)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม บริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดนครพนม จำนวน 51 โรงเรียน ซึ่งในแต่ละโรงเรียนมีขนาดแตกต่างกัน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ซึ่งในแต่ละโรงเรียนก็มีการบริหารที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน ถ้าหากผู้เกี่ยวข้องมีทัศนคติดี ย่อมทำให้หน่วยงานหรือองค์กรประสบผลสำเร็จต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม คือ มีกระบวนการที่นำเอาทักษะ ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและคนในองค์กร และการปฏิบัติงานของครู ที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมทั้งเศรษฐกิจ สังคมและชุมชน มาบูรณาการประยุกต์ใช้ให้เกิดกระบวนการทำงานใหม่ ๆ รวมไปถึงการพัฒนา ปรับปรุงและบริการให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพิ่มศักยภาพและคุณค่าสู่สังคม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม, 2564, หน้า 8)

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำนั้นมีสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินงานตามเป้าหมายของกลุ่มคน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคลากร ทั้งนี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือ สำคัญอย่างยิ่งในการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมตลอดเวลา ได้อย่างเหมาะสม จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อการพัฒนาศักยภาพ ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อที่จะได้มีความพร้อมในการปรับตัว ด้านกระบวนการบริหาร จัดการและพัฒนาให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพร้อมรับมือกับสภาพความเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วในปัจจุบันต่อไป

คำถามการวิจัย

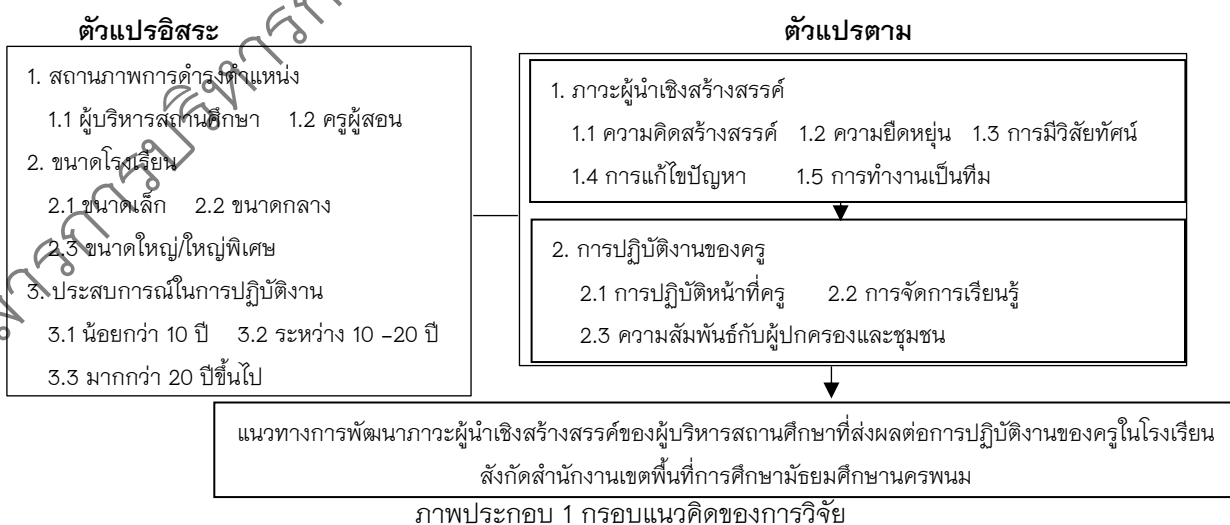
1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
4. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 1,725 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 111 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,614 คน จากทั้งหมด 51 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปีการศึกษา 2566 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน จำแนกเป็นกลุ่ม ผู้บริหาร จำนวน 111 คน และครูผู้สอน จำนวน 204 คน จากโรงเรียน 51 โรงเรียน วิธีสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.521 – 0.857 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.895

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 3 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.453 – 0.779 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.824

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ชนิดกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน การทดสอบค่าเอฟ ชนิดการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และแบบสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การปฏิบัติงานของครู ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ปฏิบัติงาน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอนทุก ด้าน

3.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จำนวน 1 ด้าน คือด้านความ ยืดหยุ่น และไม่แตกต่างกัน 4 ด้าน คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการแก้ไขปัญหา และด้านการ ทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นมากกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก

3.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า

4.1 การปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 รายด้าน การปฏิบัติหน้าที่ครู และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4.2 การปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมแล้วรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4.3 การปฏิบัติงานของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม กับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ 0.594 ส่วนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ละการปฏิบัติงานของครูทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่ามี 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ด้านการ มีวิสัยทัศน์ ด้านการแก้ไขปัญหา โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สถานศึกษาต้องพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์แสดงออกของผู้บริหารให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน สามารถวิเคราะห์บริบท สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในโรงเรียนโดย อาศัยการบูรณาการ เชื่อมโยงจากความรู้ความสามารถและประสบการณ์เดิม นำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา บุณริบูรณ์ (2563, หน้า 167) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชนและสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาสอดคล้องกับ ภัทรภา วงศ์พันธ์ (2560, หน้า 171) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ปฏิบัติงานที่ต่างกัน ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบการจัด การศึกษาในโรงเรียนจะต้องบริหารงานในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ แต่ครูผู้สอนมีเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียน ซึ่งการวางตนที่แตกต่างกันจะทำให้มีการแสดงออกที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ณีรุพล ทองมูล (2566, หน้า 137) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียน ขนาดใหญ่มีบุคลากรที่พอเพียงมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางจึงทำให้มีความยืดหยุ่นมากกว่ามีการเปลี่ยนแปลง การทำงานใหม่ประสิทธิภาพเหมาะสมเวลากับสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ ปักการะไธ, 2024

สุริย์มาศ สุขกลี และอัมพวันประเสริฐภักดิ์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

3.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม สามารถกำหนด วิสัยทัศน์เป้าหมาย พันธกิจ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นระบบที่ชัดเจน ส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้ตระหนักถึงเป้าหมายที่ชัดเจนจึงมีส่วนร่วมใจกันในการที่จะพัฒนาสถานศึกษาสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุศรา ปุณฺธิบุรณ (2563, หน้า 183) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ปฏิบัติงานที่ต่างกัน ดังนี้

4.1 การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการบริหารโรงเรียน ส่วนครูผู้สอนมีหน้าที่ในการสอนและรับผิดชอบงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจึงทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐธิดา สุระเสนา (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน

4.2 การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีข้อบังคับของครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ โดยผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานตามที่ครูสภากำหนดจึงทำให้ขนาดของโรงเรียนไม่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติณัฐ ปรงชัยภูมิ (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.3 การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในตำแหน่งต่างก็มีความเข้าใจใน ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึงมาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญชพร นาหอม (2561, หน้า 105) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ออกมาเพื่อสร้างความมั่นใจ นำเชื่อถือ และศรัทธา กระตุ้นให้ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ในการสอนและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกันทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อดิษฐ์ ชัยวงษา (2565, หน้า 88) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการแก้ไขปัญหา ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ได้ ร้อยละ 40.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ +.29091 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีส่วนสำคัญเป็นอย่างสูงที่จะทำให้ครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตุ้นให้ครูได้แสดงออกถึงความรู้ความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความรู้ความสามารถในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครูตามความต้องการจำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556, หน้า 129) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ได้แก่ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงถึงครูผู้สอนมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด แต่ยังพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.49$) ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ในลักษณะการร่วมมือกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน ตลอดจนจนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ ได้แก่ ครูผู้สอนร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน มีการศึกษา สร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีความสัมพันธ์เชิงบวก ดังนั้นผู้บริหาร

สถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นภาวะผู้นำแนวใหม่ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์การ เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้นำแสดงถึงความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจบุคลากรในองค์การได้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถและยกระดับการปฏิบัติงาน ให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยติดตามผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม เพื่อติดตามผล นำเอาความรู้ตามคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ไปใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน ตามลักษณะการเปิดสอน เช่น ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่เดียวกันและต่างเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

กัญชพร นาห่อม. (2561). การปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 28. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 12(1), 94 – 108.

“ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562.” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 68 ง.

หน้า 18. 20 มีนาคม 2562.

ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จิตินัฐ ประชัยภูมิ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการ*

ปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชัยภูมิ:

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ณัฐพล ทองมูล. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงาน*

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุศรา ปุณฺธิบุรณ. (2559). *องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน*

มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ:

พริกหวานกราฟฟิค.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. พิษณุโลก: พิษณุโลกดอทคอม.

สุภาพ ฤทธิบำรุง. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของ โรงเรียน*

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุรศักดิ์ ปักการะโธ, สุริย์มาศ สุขกลี และอัมพวัน ประเสริฐภักดี. (2561). *การศึกษายุทธศาสตร์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ*

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี:

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.